

Številka: Su 1244/2019

Datum: 30. 9. 2019

Vlada Republike Slovenije
g. Marjan Šarec, predsednik

ZADEVA: Pripombe na dopolnjen predlog Zakona o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB)

ZVEZA: Poročilo k Predlogu Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), druga obravnava, EPA 515-VIII, št. 450-03/19-8/ z dne 12. 9. 2019

Spoštovani gospod predsednik,

I. UVOD

Odbor za finance Državnega zbora je na 13. seji 10. 9. 2019 kot matično delovno telo obravnaval Predlog Zakona o postopku sodnega varstva nekdanjih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada.

Na seji je sodeloval tudi predstavnik Vrhovnega sodišča Republike Slovenije, podpredsednik Vrhovnega sodišča dr. Miodrag Đorđević, ki je opozoril predvsem na nekatere probleme, ki bi se lahko pojavili pri izvajanju predlaganih rešitev v praksi, zlasti z vidika delovanja pristojnih sodišč in njihove preobremenitve zaradi potencialno velikega števila tožnikov.

V skrbi za učinkovito delovanje sodstva in za sojenje v razumnem roku Vrhovno sodišče podane pripombe še dodatno utemeljuje.

II. ZAKON S PREDLAGANIMI REŠITVAMI OKROŽNEMU SODIŠČU V MARIBORU (IN POSLEDIČNO VIŠJEMU SODIŠČU V MARIBORU) NALAGA ŠTEVILNE (NOVE) OBVEZNOSTI

- 5. člen ZPSVIKOB (pristojno sodišče)

Za sojenje v postopkih, ki se vodijo na podlagi tega zakona, je izključno pristojno Okrožno sodišče v Mariboru.

- Drugi odstavek 8.d člena ZPSVIKOB (ukinitev vstopa v virtualno podatkovno sobo)

Tožniku in njegovim pooblaščenecem se vstop v virtualno podatkovno sobo omogoča do pravnomočnosti odločbe sodišča, s katero se konča postopek. **Sodišče pošlje** enkrat mesečno upravljavcu podatkovne sobe seznam tožnikov, o tožbah katerih je bilo pravnomočno odločeno.

- 12. člen ZPSVIKOB (tožba)

Tožnik s tožbo, s katero uveljavlja odškodninsko varstvo po 350. členu Zakona o bančništvu (ZBan-1), lahko zahteva, da **sodišče ugotovi** le obstoj obveznosti povrnitve škode po 350.a členu ZBan-1, postavitev zahtevka po višini pa si lahko pridrži v skladu s 24. členom tega zakona (prvi odstavek).

Tožnik lahko s tožbo iz prejšnjega odstavka zahteva tudi, da **sodišče ugotovi**, da je nekdanji imetnik (drugi odstavek).

Tožnik lahko s tožbo iz prvega odstavka tega člena uveljavlja tudi tožbeni zahtevek, s katerim zahteva pridobitev podatkov in dokumentov v skladu s prejšnjim (*enajstim*) členom (tretji odstavek).

Sodišče v osmih dneh po vložitvi tožbe na svoji spletni strani javno **objavi** podatke o tožnikih, ki vlagajo tožbo v skladu s tem členom. Javno objavljeni podatki morajo vsebovati v primeru fizične osebe osebno ime in naslov prebivališča ter višino tožbenega zahtevka; v primeru pravne osebe pa firmo ali ime, sedež in poslovni naslov ter višino tožbenega zahtevka. Če si tožnik postavitev zahtevka o višini pridrži v skladu s 24. členom tega zakona, mora **sodišče** podatek o višini tožbenega zahtevka **objaviti** v osmih dneh po postavitvi zahtevka o višini (deseti odstavek).

- 16. člen ZPSVIKOB (obvezna združitev pravnih)

Sodišče po prejemu odgovora na tožbe **s sklepom združi za skupno obravnavanje** vse pravde, v katerih tožniki uveljavljajo odškodninsko varstvo po 350. a členu ZBan-1 in ki se nanašajo na isto odločbo Banke Slovenije (prvi odstavek).

Sodišče pošlje upravljavcu podatkovne sobe seznam vseh tožnikov v 15 dneh po izdaji sklepa iz prejšnjega odstavka (drugi odstavek).

- 20. člen ZPSVIKOB (postopek odločanja o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

Sodišče izda sklep, s katerim ugodi predlogu iz prejšnjega člena (*predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču*) (prvi odstavek).

Sodišče obrazloži sklep, s katerim odloči o predlogu iz prejšnjega člena. Zoper sklep je dovoljena pritožba (drugi odstavek).

Sodišče v sklepu določi način in pogoje predložitve dokumentov ali razkritja podatkov tako, da se zagotovi učinkovito varstvo dokumentov ali podatkov, ki so zaupni ali osebni ali poslovna skrivnost. **Sodišče v sklepu določi, kako se zagotovi varstvo dokumentov in podatkov**, ki so zaupni ali osebni ali poslovna skrivnost, in **odredi ukrepe**, ki so potrebni za njihovo zaščito, pri čemer lahko:

- odredi delno ali celotno izključitev javnosti glavne obravnave;
- naslovníku sklepa naloži, naj v določenem roku predloži dokumente ali razkrije podatek, pri čemer ne prekrije zaupnih ali osebnih podatkov ali podatkov, ki so poslovna skrivnost;
- naslovníku sklepa naloži, naj dokument ali podatek sodišču pošlje tudi v elektronski obliki in naj ga objavi na način, ki omogoča, da je dokument ali podatek v elektronski obliki dostopen vsem strankam;
- naslovníku sklepa naloži, naj pripravi in predloži različice listin, na katerih so prekriti deli, ki vsebujejo zaupne ali osebne podatke ali podatke, ki so poslovna skrivnost; ali
- izvedencu ali tretji osebi, ki jo sporazumno določijo stranke, omogoči, da

pregleda dokumente ali podatke, ki vsebujejo zaupne ali osebne podatke ali poslovne skrivnosti; **sodišče pa da navodila izvedencem ali tretji osebi za pripravo povzetkov** v obliki, ki ne vsebuje zaupnih ali osebnih podatkov ali poslovnih skrivnosti (tretji odstavek).

Pravnomočen sklep iz prvega odstavka tega člena **izvrši sodišče po uradni dolžnosti** po pravilih izvršilnega postopka (četrti odstavek).

Sodišče lahko v postopku odločanja o predlogu iz prejšnjega člena **predhodno zahteva predložitev dokumenta ali podatka** sodišču (osmi odstavek).

Ne glede na prejšnji (*deveti*) odstavek **lahko sodišče**, če je to potrebno zaradi varstva pravic oseb, na katere se dokument ali podatek nanaša, **odloči, da se dokument in podatek ne objavi v virtualni podatkovni sobi in da se dostop do dokumenta in podatka omogoči le izvedencem** (deseti odstavek).

- Prvi odstavek 22. člena ZPSVIKOB (skupina izvedencev)

Za ugotovitev in razjasnitev dejstev, glede katerih sodišče nima strokovnega znanja, **imenuje sodišče skupino izvedencev**, ki skupaj dajo izvid in mnenje.

- 22. a člen ZPSVIKOB (pisna pojasnila institucij EU)

Sodišče lahko na predlog stranke **zaproši** Evropsko centralno banko, Evropsko komisijo, Evropski bančni organ in druge institucije EU **za posredovanje pisnega pojasnila** v zvezi z odločitvami, standardi in praksami ter normativnimi podlagami, na katerih so te odločitve temeljile, če oceni, da je pridobitev takšnega pisnega pojasnila pomembna za odločitev o zadevi.

- 23. člen ZPSVIKOB (sodba o temelju)

Če **sodišče** ugotovi, da so tožbeni zahtevki po podlagi utemeljeni, **izda** o tem **sodbo po temelju**, v kateri ugotovi, v kolikšni meri obstaja obveznost povrnitve škode po posameznih redih kvalificiranih obveznosti.

- 24. člen ZPSVIKOB (tožbeni zahtevki o višini)

Po pravnomočnosti sodbe o temelju lahko **sodišče razdruži pravde**, če se s tem pospeši obravnavanje posameznih pravnih (tretji odstavek).

- 31. člen ZPSVIKOB (sodni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona):

Sodišče, ki vodi postopek, v katerem so vložene tožbe s tožbenimi zahtevki, ki se ob uveljavitvi tega zakona vodijo zoper Banko Slovenije, in ni pristojno sodišče v skladu s tem zakonom, **se v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona po uradni dolžnosti s sklepom izreče za nepristojno za odločanje** o teh tožbenih zahtevkih. Po pravnomočnosti navedenega sklepa odstopi sodišče zadevo pristojnemu sodišču. Če tožba vsebuje več zahtevkov in se je sodišče v skladu s tem zakonom izreklo za nepristojne le za nekatere, pošlje sodišče pristojnemu sodišču kopijo tožbe, samo pa nadaljuje odločanje o zahtevkih, za katere je pristojno (prvi odstavek).

III. PREDLAGANI ZAKON SPROŽA DODATNE POSTOPKE

III.a) POSEBNE PRITOŽBE PO ZPSVIKOB

- Drugi odstavek 20. člena ZPSVIKOB (postopek odločanja o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

Sodišče obrazloži sklep, s katerim odloči o predlogu iz prejšnjega člena (*za predložitev dokazov sodišču*). Zoper sklep je dovoljena **pritožba**.

- Drugi odstavek 31. člena ZPSVIKOB (sodni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona)

Zoper sklep, s katerim se sodišče, ki vodi postopek, v skladu s prvim odstavkom 31. člena ZPSVIKOB izreče za nepristojno, je možna **pritožba**. Sodišče o pritožbi odloči prednostno.

III.b) PRISILNA IZVRŠITEV SKLEPA O PREDLOŽITVI DOKAZOV SODIŠČU

- Četrty odstavek 20. člena (postopek odločanja o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

Pravnomočen sklep iz prvega odstavka tega člena **izvrši sodišče** po uradni dolžnosti po pravilih izvršilnega postopka.

III.c) ODMERA IN VRAČILO SODNE TAKSE

- 18. člen ZPSVIKOB (sodna taksa in vrednost spornega predmeta);

- Četrty odstavek 31. člena ZPSVIKOB (vračilo sodne takse)

Če tožnik v skladu s prejšnjim odstavkom zmanjša tožbeni zahtevek po višini in je sodna taksa že plačana, je upravičen do **vračila sodne takse** v znesku, ki presega sodno takso, ki se odmeri v postopku po tem zakonu.

III.č) ODLOČANJE O PREKRŠKIH

- **Sodišče kaznuje za prekrške** v skladu s prvim do četrtem odstavkom 28. člena ZPSVIKOB

Posameznik, ki v nasprotju s tretjim odstavkom 10. člena tega zakona dokumentov ali podatkov, ki so označeni kot zaupni ali poslovna skrivnost, ne uporablja izključno za namen uveljavljanja sodnega varstva po tem zakonu ali jih ne varuje kot zaupne ali poslovno skrivnost, se kaznuje za prekršek z globo v višini od 1.000,00 do 5.000,00 EUR (prvi odstavek).

Z globo od 2.000,00 do 10.000,00 EUR se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje pravna oseba (drugi odstavek).

Z globo od 1.000,00 do 5.000,00 EUR se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost (tretji odstavek).

Z globo od 500,00 do 5.000,00 EUR se za prekršek iz prvega odstavka tega člena kaznuje tudi odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika in odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost (četrty odstavek).

IV. PREDLAGANI ZAKON DOLOČA PREDNOSTNO OBRAVNAVO TOVRSTNIH ZADEV

- Enajsti odstavek 12. člena ZPSVIKOB (tožba)

O tožbah, vloženih po tem zakonu, sodišče odloča **prednostno**.

- Drugi odstavek 31. člena ZPSVIKOB (sodni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona)

Če je zoper sklep iz prejšnjega odstavka vložena pritožba, sodišče o pritožbi odloči **prednostno** (drugi odstavek).

V. PREDLAGANI ZAKON DOLOČA POSTOPANJE SODIŠČA PO URADNI DOLŽNOSTI

- Četrty odstavek 20. člena ZPSVIKOB (postopek odločanja o predlogu za izdajo sklepa o predložitvi dokazov sodišču)

Pravnomočen sklep iz prvega odstavka tega člena (*s katerim sodišče ugotovi predlogu za predložitev dokazov sodišču*) izvrši sodišče **po uradni dolžnosti** po pravilih izvršilnega postopka.

- Prvi odstavek 31. člena ZPSVIKOB (sodni postopki, ki so se začeli pred uveljavitvijo tega zakona)

Sodišče, ki vodi postopek, v katerem so vložene tožbe s tožbenimi zahtevki, ki se ob uveljavitvi tega zakona vodijo zoper Banko Slovenije, in ni pristojno sodišče v skladu s tem zakonom, se v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona **po uradni dolžnosti** s sklepom izreče za nepristojno za odločanje o teh tožbenih zahtevkih.

VI. PREDLAGANE REŠITVE PORAJAJO TEHTNE VSEBINSKE POMISLEKE

VI.a) ZAKON O KOLEKTIVNIH TOŽBAH (ZKoIT)

V Uradnem listu RS, št. 55/2017 z dne 6. 10. 2017, je bil objavljen Zakon o kolektivnih tožbah (ZKoIT).

ZKoIT v razmerju do ZPSVIKOB predstavlja *lex prior* in bi se bilo možno smiselno sklicevati nanj (namesto na zakon, ki ureja pravdni postopek) ob posebni ureditvi aktivne legitimacije za potrebe teh postopkov (z določitvijo enega, reprezentativnega subjekta namesto sodelovanja na tisoče tožnikov).

S tem v zvezi izpostavljam določbe 4. in 34. člena ZKoIT:

- **4. člen ZKoIT (procesno upravičenje)**

(1) Upravičena oseba za vložitev kolektivne tožbe ali predloga za potrditev kolektivne poravnave je:

1. pravna oseba zasebnega prava, ki opravlja nepridobitno dejavnost in pri kateri obstaja neposredna povezava med njenimi glavnimi cilji delovanja in pravicami, ki naj bi bile kršene in v zvezi s katerimi se vlaga tožba;

2. višji državni odvetnik.

(2) Kadar tožbo ali predlog iz prejšnjega odstavka vlaga več upravičenih oseb skupaj, se vsa pisanja vročajo le tisti, ki jo v tožbi ali predlogu sporazumno določijo, sicer se tožba ali predlog šteje za nepopolnega.

(3) Višji državni odvetnik ne more vložiti kolektivne tožbe ali predlagati kolektivne poravnave v kolektivnem postopku, v katerem kot nasprotna stranka nastopa Republika Slovenija.

- **34. člen ZKoliT (položaj članov skupine v postopku)**

(1) Oseba, vključena v kolektivni postopek, ni stranka postopka.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se za položaj te osebe v dokaznem postopku uporabljajo določbe zakona, ki ureja pravdni postopek, v delu, ki ureja dokazovanje, in se nanaša na stranke.

(3) Izjave o vključitvi [v skupino] oziroma izključitvi [iz skupine] po poteku roka iz 4. točke drugega odstavka 29. člena tega zakona (*sklep o odobritvi kolektivne odškodninske tožbe*) ni mogoče preklicati ali umakniti.

(4) Član skupine se tožeči stranki ne more pridružiti kot intervenient.

VI.b) SKUPNI POOBLAŠČENEC

- **16. člen ZPSVIKOB (obvezna združitev pravn)**

Sodišče po prejemu odgovora na tožbe s sklepom združi za skupno obravnavanje vse pravde, v katerih tožniki uveljavljajo odškodninsko varstvo po 350. a členu ZBan-1 in ki se nanašajo na isto odločbo Banke Slovenije (prvi odstavek).

Ne glede na zakon, ki ureja pravdni postopek, lahko vloge strank ter pisanja in odločbe sodišča, razen sodbe, vsebujejo **navedbo skupnega pooblaščenca** strank in prvo stranko s seznama strank iz sedmega odstavka 12. člena tega zakona (četrti odstavek).

- tretji odstavek 18. člena ZPSVIKOB (sodna taksa in vrednost spornega predmeta)

Če najmanj 30 nekdanjih imetnikov skupaj vloži tožbo iz 12. člena tega zakona in **imajo skupnega pooblaščenca**, se sodna taksa odmeri v višini 50 % takse, ki bi se odmerila v skladu z zakonom, ki ureja plačilo sodnih taks.

Če je v predlogu ZPSVIKOB predvidena obvezna združitev pravnih, bi lahko bila predvidena tudi določitev skupnega pooblaščenca, kar bi odločilno (glede na potencialno izjemno veliko število tožnikov, preko 100.000) olajšalo oziroma sploh omogočilo vodenje postopkov v tovrstnih zadevah.

VII. SKUPINA IZVEDENCEV

- Prvi odstavek 22. člena ZPSVIKOB (skupina izvedencev)

Sodišče za ugotovitev in razjasnitev dejstev, glede katerih sodišče nima strokovnega znanja, imenuje **skupino izvedencev**, ki skupaj dajo izvid in mnenje.

V zvezi s prvim odstavkom 245. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP) se postavlja vprašanje (številčne) opredelitve skupine izvedencev.

Za primerjavo: prvi odstavek 245. člena ZPP določa, da izvedensko delo opravlja praviloma en izvedenec; če pa sodišče presodi, da je izvedensko delo zapleteno, lahko določi tudi dva ali več izvedencev.

VIII. PREDLAGANI ZAKON ZAHTEVA TEHNIČNO PODPORO S STRANI CENTRA ZA INFORMATIKO VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE (CIF) IN POSLEDIČNO NADGRADNJO OBSTOJEČEGA SISTEMA

- Sedmi odstavek 12. člena ZPSVIKOB (elektronska oblika)

Če več nekdanjih imetnikov skupaj toži, tožbi iz tega člena priložijo popoln seznam strank z navedbo vseh identifikacijskih podatkov o stranki, kot jih določa zakon, ki ureja pravdni postopek (v nadaljnjem besedilu: seznam strank) **v elektronski obliki.**

CIF je pojasnil, da je bil za potrebe vodenja kolektivnih tožb, kjer je tudi bilo predvideno večje število strank, v informacijskem sistemu PUND

osnovan poseben Pk vpisnik, v katerem je bil omogočen tabelaričen prikaz podatkov o udeležencih. Ta vpisnik omogoča vnos največ 9.999 strank.

- Drugi odstavek 16. člena ZPSVIKOB (seznam tožnikov)

Sodišče pošlje upravljavcu podatkovne sobe **seznam vseh udeležencev** v 15 dneh po izdaji sklepa iz prejšnjega odstavka (*o združitvi za skupno obravnavanje vseh pravn, v katerih tožniki uveljavljajo odškodninsko varstvo po 350.a členu ZBan-1 in ki se nanašajo na isto odločbo Banke Slovenije*).

CIF je opozoril, da bo v vpisniku treba zagotoviti dovolj prostora za vnos podatkov o vseh združenih tožnikih. Zaenkrat je na Pk vpisniku omogočeno vnesti podatke za največ 9.999 strank.

- Tretji odstavek 24. člena ZPSVIKOB (razdružitve pravn)

Po pravnomočnosti sodbe o temelju lahko sodišče **razdruži pravde**, če se s tem pospeši obravnavanje posameznih pravn.

CIF je opozoril, da razdružitve postopkov pomeni osnivanje novega spisa za vsakega tožnika za ugotavljanje višine njegovega zahtevka. Pri evidentiranju teh zadev pa je treba upoštevati, da posamezni vpisnik PUND za posamezno sodišče omogoča evidentiranje največ 99.999 zadev na leto.

- Prvi odstavek 32. člena ZPSVIKOB (elektronska oblika)

Center za informatiko Vrhovnega sodišča Republike Slovenije v treh mesecih od uveljavitve tega zakona sporoči ministrstvu in Banki Slovenije **elektronsko obliko zapisa** iz sedmega odstavka 12. člena tega zakona ter obliko zapisa dokumentov in podatkov **v elektronski obliki** iz [tretje alineje] tretjega odstavka 20. člena tega zakona, ki jo Vrhovno sodišče Republika Slovenije, ministrstvo in Banka Slovenije objavijo na svojih spletnih straneh.

CIF je pojasnil, da bi bilo za implementacijo predlaganega zakona v okviru PUND najprej treba opraviti obsežno nadgradnjo sistema PUND glede možnosti vpisa oziroma vnosa vseh podatkov o strankah v vpisnik, ker jih je lahko za posamezno odločbo Banke Slovenije največ 9.999. Poleg tega bi bilo treba omogočiti, da se v informacijskem sistemu PUND v primeru razdružitve zadev vpiše več kot 99.999 zadev.

CIF ocenjuje, da je nadgradnja sistema v končni fazi možna, da pa zahteva dodaten čas, finančna sredstva in kadre.

IX. ZAKLJUČEK

Potreben je dodaten razmislek o predlaganih odločitvah, ki bodo (predvsem zaradi potencialno izjemno velikega števila tožnikov, preko 100.000) odločilno vplivale ne samo na poslovanje Okrožnega sodišča v Mariboru, temveč tudi sodnega sistema kot celote. Bati se je namreč ohromitve njegovega poslovanja in s tem neizvedljivosti učinkovitega odločanja o uveljavljanjih pravicah tožnikov.

Lepo pozdravljeni,

Predsednik Vrhovnega sodišča RS
mag. Damijan Florjančič

Pripravila:
Višja pravosodna svetovalka Pija Okoren
Vrhovni sodnik svetnik dr. Miodrag Đorđević